

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 3. Qua moderatione mortificatio instituenda sit, vt nec vitæ, nec
virib, corporis ad diuinum seruitium præstandum necessarijs obsit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

serum minimè ex hac doctrina sequitur, idcirco eos, qui impensè mortificationi externæ dediti sunt, in magna veneratione non esse habendos quia piè existimandum est, eos quoque non negligere internam, omnique actiones suas referre ad obtinendam cordis puritatem, & virtutum perfectionem, talesque in Dei esse conspectu, quales videntur esse apud homines. Si enim secus fiat, temeritatis notam vix effugiemus. Nam, ut dicit saluator, non potest arbor mala boni fructus facere, nec bona malos. Cum ergo mortificationes externæ cum bonis moribus coniunctæ, sint boni & laudabiles fructus, non possunt ordinariè nisi ab homine verè bono proficisci.

CAPVT III.

Qua moderatione mortificatio instituenda sit, ut nec vita, nec viribus ad diuinum seruitium prestantiam necessarijs obsequi.

Dati

IN MORTIF. SERVAND. 570

DEvs Op. Max. vitam, sanitatēq;
corporis nobis concessit, vt tan-
to commodius ei seruiremus.

Et quamuis tollente vtrāque à no-
bis Deo, moderatē serre debeamus, ta-
men, quia vitæ nostrę domini non su-
mus, non licet nobis eam pro arbitrio
nostro abbreviare, vel ab eīdē: im-
mō mandatum à Deo habemus illam
per mediā rationi congruētia seruādi.

Quamquam nemo pio tuenda vita e-
ius iūc incolumitate tenetur vel quæ-
rere, vel optima media vsurpare, vt v. c.

meliore cibos, præstantiora vicia, ha-
bitationem commodiorem, sed satis
est vti communibus & ordinarijs. Cū

enim corporis vita sanitasq; sit bo-
num temporale & caducum, multò in-
ferius vita & salute animæ spirituali,

voluit Deus nos ad alia media obliga-
re. Licet & obliget ad abstinendum ab
eo cibo potuq; quem constaret no-

tabiliter vel vitā abbreviaturū, vel sa-
nitatē imminurū, itaq; seruus Dei,

ardens castigandæ carnis, fructusq; que
mortificationis excellentes percipia-
di desiderio, non debet vel ieiunij

vel vigilijs, vel cilicij, alijq; pænis
B b 6 eam

*Victor --
lect. de ho-
micid 2. 36.
Et relect.
de temp-
rant. n. 13.
14. 15.
Medin. de
pænit. q.
ult. de ie-
iun.
Soro l. 5. de
iure. q. 1.
a. 6.*

ONI
na sequi
e mortu
in mag
habendos
os quo
omnet
obriuen
virecum
ei esse co
apud ho
meritari
o, vt dicit
ala bonu
os. Cum
e cum bo
nt boni
non
ab

io infir
viribus
B b

Dati

eam affligere, quas experientia, vel ad-
 mouitione virorum in spiritali vita et
 exercitatorum, cognouit, notabile dam-
 num vitæ vel valetudini afferre: nam
 si exiguum tantum damnum sit, non
 tenetur ab eiusmodi mortificatio-
 num genere, maxime si sentiat se inde
 iuuari ad vitæ probitatem, abstinere.
 Quemadmodum enim licet, magnæ
 que virtutis est & meriti apud Deum,
 periculo mortis se exponere pro salu-
 te spiritali vel corporali proximi, ut fa-
 ciunt, qui in seruiunt peste laboranti-
 bus: sic magnæ virtutis est, ad proce-
 randam animæ nostræ salutem, per
 mortificationem exponere se pericu-
 lo exiguo vitæ & incolumitatis cor-
 poralis, modò ut paulò post dicemus
 id fiat cum facultate superiorum, & cõ-
 tra præstantiorum operum dispen-
 dium.

Hoc fundamento iactò, quod ni-
 titur doctrina Theologorum com-
 muni, & ab omnibus recepta, seruis
 Dei eligat ea mortificationum gene-
 ra, quæ minus officiant sanitati, ut sunt
 ieiunia ordinaria, diuerberationes coe-
 poris citra sanguinem, cilicia ex pills
 equi-

Viz. ibid.

7. 11.

Soto ibid.

Loew. Nider
in consolat.

p. 3. 6. 7. 8

IN MORTIF SERVAND. 372

equinis, durior lectus, & alia, quæ va-
letudinem lædere non solent. nullo
autem modo suscipiat, quas re ipsa a-
nimaduertit sanitati obesse. S. BASILI-
vs disertè monet, in cohibenda per ab-
stinètiã carne, eam moderationem
tenendam, vtn e frangantur corporis
vires: sicut enim noxium est indulge-
re appetitui cibos, quosunque adamã
rit, sic rationi repugnat, imò stultitię
affine est, corpori necessaria ad offi-
cium præstandum alimenta subtra-
here. Rationem autem huius sui mo-
niti addit huiusmodi. Sicut enim, in-
quit, equus plus æquo saginatus, &
laute tractatus suum sessorem in ter-
ram præcipitem agit, & calcibus fe-
rit, macilentus autem & ieiunè habi-
tus nullis flagris adigi potest vt pro-
grediatur; sic qui nimis laute corpus
suum nutrit, facile in omnis generis
vitia ab illo præceps agitur; qui verò
asperè & durè illud tractat, tandem in
cursu pietatis semel susceptæ deficere
cogitur. Hæc S. BASILIUS, quod præ-
fatus declarans S. Hieronymus, *Quic*

*Lib. de ve-
ra virginitate*

*Ad Demo-
trium virg*

*quid, inquit, illud, quod inflammare cor-
pus potest, quod fomentum suggerit vo-
luptati*

Bb 7

luptati

luptati, castitatis amore fugiendum est.
 Nec tamen ita magnobius rei labor
 grauari te volumus, ut sub ipso stam
 onere succubas. Optimus est in omni re
 modus et laudabilis ubi q̄ mensura. Cor
 pus non frangendum, sed regendum est.
 Id ratio discretionis à nobis postulat,
 ut quoniā mortificatio corporis inli-
 tuta est ad tollendum & mortificandū
 malū, nō mortificemus id quod bonū
 est. Malum quod in homine est, est cor-
 pa, inclinatioque ad culpam. Quando
 ergo homo sic mortificat corpus, ut re-
 linquat illi robur sufficiens ad exercen-
 dam virtutem, tum mortificat malū
 quando verò ita frangit eius vires, ut
 languidior in bonorum operum exer-
 citatione reddatur, mortificat in eo bo-
 nū. ita docet B. Gregorius in suis
 moralibus. Sic necesse est, inquit,
 ut artem quiq̄ cōsuetudinē teneat, plus
 tenus non carnem sed vitia carnis occi-
 dat. Nam plerumq̄ dum plus iusto car-
 nestringitur, etiam ab exercitatione bo-
 nis operis enervatur: ut ad orationem
 quoq̄, vel predicationem non sufficit,
 dum incantissas vitiorum in se fundit
 suffocare festinat. Adiuuorem quoque
 habemus intentionis in carnis bonis.

Lib. 30.
 c. 28.

IN MORTIF. SERVAND. 578

minem, quem exterius gestamus. & ip-
si insunt motus lascivie, ipsi effectus sus-
petunt operationis bonae. Sape verò dum
in illo hostem insequimur, etiã civem,
quem diligimus, trucidamus: & sapè,
dum quasi concivis parcimus, ad præliũ
hostem nutrimus. Eisdem namq; ali-
mentis vitia superbiunt, quibus nutrita
virtutes vivunt. Et cum virtus alitur,
pravũq; vires vitij augentur. Cum vo-
rò immensa continentia vitiorum vires
extenuat, etiam virtus deficiens anhe-
lat. Vnde necesse est, ut interior homo
noster equus quidam arbiter præstitat
inter se, & eum, quem exterius gestat,
quatenus ei homo suus exterior, & sem-
per ad debitum ministerium servire suf-
ficiat, & nunquam superbe libera cervicè
contradicat, nec moveat, si quid sug-
gerendo submurmurat, dummodo eum
semper superposita calce dominationis
premat. Ex his B. Gregorij verbis colli-
gitur primaria discretionis regula, quã
servare debemus, ut nempe sic mortu-
ficemus corpora nostra, ut sanitatem
& virescius necessarias sic integras
servemus, ut omnibus suis necessa-
rijs functionibus facere satis possit,
omnia-

175 DE DISCRETIONE

omniaque virtutum prosequi exercitia, quæ ad salutem animæ nostræ spiritali procurandam requiruntur. Quomodo autem in executione huius doctrinæ nemo debeat suo iudicio fidere, sed libenter obsequi patris spiritualis, vel Confessarij consilijs, iam antè monuimus.

CAPVT IV.

Quatenus mortificatio exercenda sit, sine impedimento operum prastantium; quæque discretions in ea imitandi sancti.

NON solum mortificatio carnis moderanda est, vt suppetant nobis in tegrè vires ad cetera officia pietatis ritè decenterque obeunda, verum etiã, vt opera caritatis ad consolationem proximorũ, siue ex precepto siue ex cõsilio prastanda, nõ impediantur. Exempli causa, si ieiuniũ temperandum est, ad seruendum promptus agro, visendos carceres, aliosque affligendos solandos, id omninò faciendum.